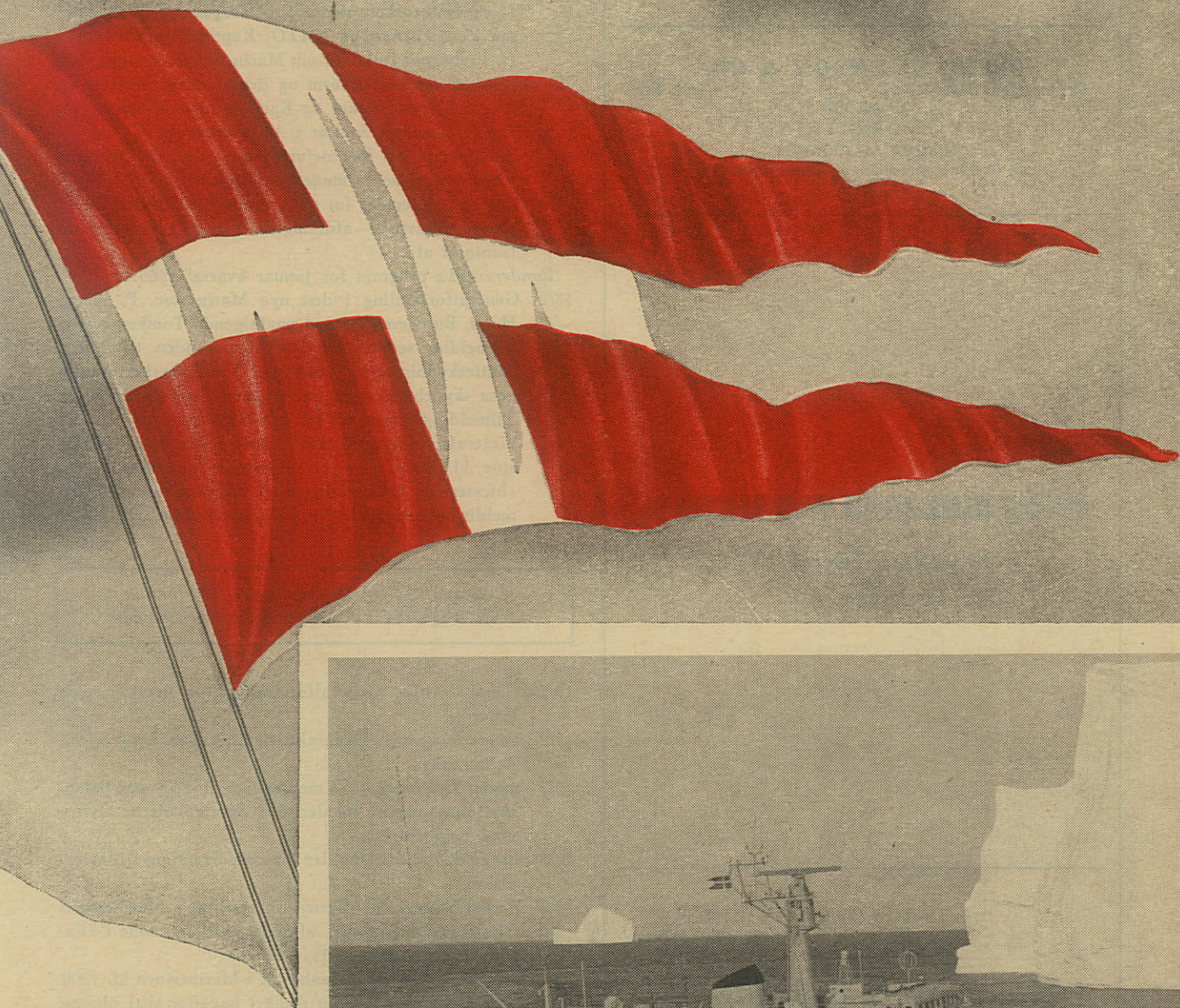
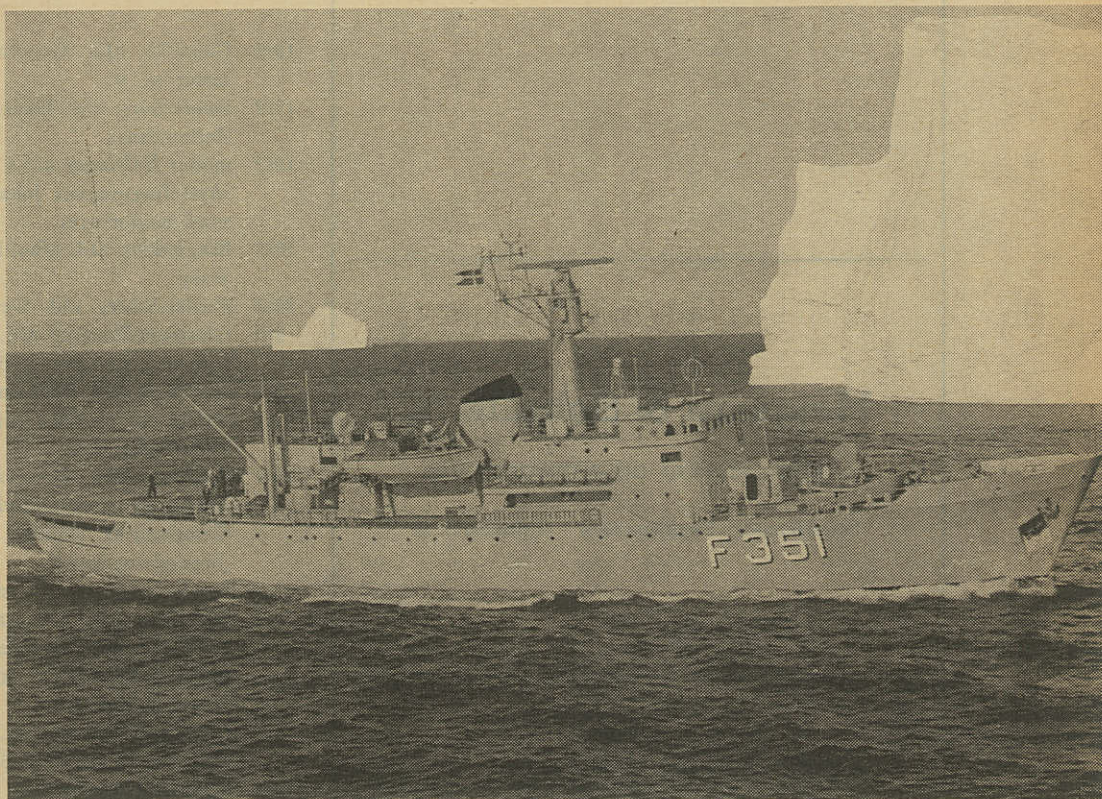

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

Hefte 1 - Febr.
52. aarg. - 1965

Inspektionsskibet FYLLA ved Jacobshavn
under opmålingstogt til Vestgrønland 1964

Foto: FYLLA-made

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Nørregade 28 . København K.

^A/_S **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

NEDE NIELSENS FABRIKER⁴

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^A/_S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

J. Chr. Andersen

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

OST

Marineforeningens Kalender

Københavns afd.s foraarprogram 1965:

- 10/2 Ordinær generalforsamling kl. 1930 i malerisalen, restaurant *Karnappen*, Niels Hemmingsensgade 10, K.
4/3 kl. 1830 skafning i restaurant *Kongens Have*: Skipperlobescoves, derpaa Marinehjemmeværnsaftens, hvor Hjemmeværnskonsulent *P. A. Heegaard Poulsen* taler om *Vort Forsvar og NATO*; Kaptajnløjtnant (HJV) *O. Ventegodt* fortæller om Marinehjemmeværnet, dets opgaver og arbejdsform og derpaa vises filmene om Marinehjemmeværnet og Kampen mod U-baade (fra NATO-flaadens øvelser i Atlanterhavet). Medlemmer af Marineforeningen, der er Hjemmeværnsgæster, bedes møde i uniform.
7/4 Fællesarrangement for medlemmer med damer fra de storkøbenhavnske afdelinger, i aar arrangeret af *Gentofte* afd.

Randers afd.s program for januar kvartal 1965:

- 13/2 Generalforsamling i den nye Marinestue, P. Smeds Hotel, Burchesgade, med paafølgende Torskespisning. Tilmelding senest 12/2 til afd.sformanden, tlf. 23672.
6/3 »Katteskydning« kl. 1800 paa Haandværkerforeningens skydebaner med paafølgende Gule Ærter m. m. Tilmelding senest 4/3-pr. telf. 25800.
20/3 Vinterafslutningsfest med damer i den nye Marinestue kl. 2000. Der er arrangeret spisning m. m.: »Messe-mors Marineanretning« til populær pris. Tilmelding senest 19/3 til afd.sformanden pr. telf. 23672.

Besøg *RANDERS* afdelingens Marinestue i nye omgivelser: *P. Smeds hotel, Burchesgade*.

- 10/2 *Gentofte* afd. Generalforsamling — derefter gule ærter m. v.
17/2 *Sønderborg* afd. Generalforsamling paa hotel »Sønderborghus«.
19/2 møder *Helsingør* afd.s medlemmer kl. 1800 ved Salon-skytteforeningens lokaler paa Sportspladsen, aftensmad medbringes.
20/2 *Ringkøbing* afd. afholder generalforsamling i Marinestuen.
29/2 *Frederiksberg* afd. Generalforsamling i Marinestuen.
4/3 *Glostrup/Taastrup* afd. afholder medlemsmøde i »Kahytten«, Hovedvejen 58, Glostrup.
6/3 *Helsingør* afd. Stort bankospil i Marinestuen kl. 1900, og da der er dans paa dækket bagefter skal pigerne naturligvis med.
10/3 *Gentofte* afd. Foredrag om »Sejladsen paa Grønland« af grønlandsekspernten, Vicedirektør i Kgl. Grønlandske Handel, *Magnus Jensen*, kl. 2000 paa Jægersborg hotel.
17/3 *Sønderborg* afd. Torskespisning paa »Sønderjylland«.
25/3 *Helsingør* afd. Generalforsamling i Marinestuen kl. 1800, derefter serveres gule ærter med alskens tilbehør à kr. 10,- pr. kuvert og tilmeldelse til værten senest 3 dage før.
1/4 *Glostrup/Taastrup* afd. afholder medlemsmøde i »Kahytten«, Hovedvejen 58, Glostrup.
3/4 *Kongens Lyngby* afd. Fødselsdagsfest.
3/5 *Kongens Lyngby* afd. Medlemsmøde.
Glostrup/Taastrup skyttelav afholder skydning hver mandag kl. 1930—2130 paa Roskildekroen.

Ved aarsskiftet

Saa blev atter en rutebøje passeret, og lader man blikket glide tilbage over kølvandet, hæfter tankerne sig samtidigt ved begivenheder og foreteelser, der nu er erindring.

Vi mindes de kammerater, venner og bekendte, der ikke mere er iblandt os, og vi sender medfølelse tanker til deres efterladte kære.

I foreningsarbejdet har vi oplevet baade glæder og skuffede forventninger. Men positivt eller negativt — ved en nøgtern betragtning og en ærlig vurdering af aarsag og virkning, vil det være muligt at drage en lære for fremtidens arbejde. Fejl skal ikke gentages, men energi og virkelyst skal sættes ind paa omraader, der har vist at have bærende kraft for vor forening og for foreningslivet, og sindet skal være aabent for nye vejr og ideer til fremme af foreningens trivsel.

Marineforeningen takker vor høje Æresformand for bevaagenhed og interesse i det henrundne aar.

Tak til alle enkeltpersoner og institutioner, inden for Søværnet og udenfor, som har givet vor forening støtte, har vist interesse eller har lagt en haand i foreningsarbejdet. En særlig tak for kammeratligt samarbejde skal rettes til De danske Soldaterforeninger og til vore brødreforeninger i Sverige og Norge.

For det kommende aar fremsættes de bedste ønsker for Søværnet, for Handelsflaaden, for Fiskerierhvervet og for alle, der igennem deres tilknytning til livet paa søen virker for vort lands ære og anseelse som søfarende nation.

Marineforeningens medlemmer med deres hjem og familie bringes de bedste ønsker for det nye aar med haabet om en levende, initiativrig indsats til gavn for vor forening.

Godt nyttaar!

GUD BEVARE KONGEN

Skibsvaabener i den danske Orlogsflaade

Brugen af heraldiske vaabener i den danske Flaade er af meget gammel dato, saaledes som det er paavist af Kommandørkaptajn R. Steen Steensen i Tidsskrift for Søværnen.

Oprindeligt var skibets navn oftest identisk med vaabenet, saaledes at f. eks. TO LØVER førte Slesvigs vaaben, LINDORMEN Vendens vaaben. I saadanne tilfælde erstattede man efterhaanden heraldiske navne med de tilsvarende geografiske, men bibeholdt de hertil svarende vaabener. Denne smukke tradition holdt sig stort set saa længe, man brugte sejskibe, men gik i glemmebogen ved overgangen til maskindrevne skibe.

Allerede i aarene før den 2. verdenskrig var der dog kræfter i arbejde for at genoplive traditionen fra sejskibenes tid. Men krigens udbrud bragte disse planer til standsning, og i de første aar efter krigens strandede planerne paa pengespørgsmaalet.

Det arbejde, som nu er i gang, har sin oprindelse i en rapport fra en flaaeddeling, der efter et besøg i udlandet fremførte ønskeligheden af, at Søværnets skibe blev forsynet med heraldiske vaabenskjolde. Disse skulle tjene dels som samlingsmærke for skibenes besætninger, dels som kendetegn udadtil, bl. a. over for fremmede mariner, dels skabe samhørighed mellem fortid og nutid i Flaadens historie.

Denne rapport satte nye overvejelser i gang, hvorunder man blev klar over, at vaabenerne burde udformes i over-

ensstemmelse med heraldikens regler. I 1955 henvendte Søværnskommandoen sig til kontorchef E. Seckmann Fleischer, som i sin egenskab af næstformand i »Dansk Heraldisk Samfund af 1946« formidlede kontakten med heraldikerne. Ved et møde i december 1955 mellem repræsentanter for Søværnet og Dansk Heraldisk Samfund endes man om visse principielle retningslinier for det arbejde, der skulle gøres, og nedsatte et udvalg til at gaa i gang med opgaven.

Dette udvalg, som bestod af søofficerer og heraldikere, blev hurtigt klar over, at vaabenerne burde have et fælles grundtræk; som grundsymbol valgtes Søværnets kronede anker, hvorpaa skibets individuelle skjold blev lagt.

Desuden blev det vedtaget, at skibenes vaabener saa vidt muligt skulle være uafhængige af skibets funktion, saaledes at vaabenet ogsaa ville kunne bruges til fremtidige skibe af samme navn. Man burde derfor tilstræbe at udforme vaabenerne med relation til noget andet, f. eks. til skibets navn, til begivenheder i dets historie, eller til dets tidligere chefer.

Som det vil fremgaa af det følgende, er det i det store og hele lykkedes at følge dette princip. De afvigelser, der er gjort, skyldes specielle ønsker med rent maritim baggrund fra Flaadeledelsens side.

I 1957 indstillede Søværnskommandoen til Forsvarsministeriet, at sagen fik officiel anerkendelse, herunder at de

Gaveskjold med kongeskibet DANNEBROG's skibsvaaben.

enkelte vaabener blev godkendt af statens heraldiske konsulent og approberet af H. M. Kongen. Denne indstilling godkendtes i 1958.

Arbejdet koncentreredes nu om to punkter. For det første godkendelse af de første vaabener, af hvilke flere allerede forelaa færdigtegnede; for det andet at finde frem til den mest hensigtsmæssige fremstillingsmaade. Dette sidste problem blev klaret ved forhandling mellem Søværnskommandoen og Orlogsværftet, som overdrog bronzestøberiet Brdr. Grae opgaven med støbningen, medens malerarbejdet blev delegeret til kgl. hofdekorationsmaler R. Rasmussen & Søn; kunstnerisk assistance blev ydet af billedhuggeren Sv. Lindhardt.

Til hvert skib fremstilles et eksemplar af vaabenet, monteret paa en træplade, som anbringes paa forkanten af kommandobroen. Desuden fremstilles et passende antal miniature-udgaver, med skibsnavnet paa et baand under vaabenet. Disse miniaturevaabener bruges som erindringsgaver til gæster fra fremmede marinere og lignende.

Da et saa talrigt udvalg, som det ovenfor omtalte, naturligvis maatte arbejde forholdsvis langsomt, nedsatte Søværnskommandoen i 1958 et arbejdsudvalg bestaaende af: Statens heraldiske konsulent, ekspeditionssekretær Paul Warming, samt grosserer Hans Konow, denne artikels forfatter, tegnechef Edmund Peter, arkitekt Niels Botfeldt, Orlogsværftet, og Viceadmiralens adjutant. Senere blev dette udvalg suppleret med H. M. Kongens jagtkaptajn, Kommandør S. G. Jørgensen som observatør.

I de forløbne aar har udvalget afholdt adskillige møder, og det er lykkedes at udarbejde vaabener til saa godt som samtlige skibe under Søværnskommandoen. I det følgende gives en beskrivelse af de indtil nu udarbejdede og af H. M. Kongen approberede vaabener. For at give en idé om de overvejelser, som er grundlaget for vaabenerne, gives der en motivering for hvert enkelt vaaben.

Tegningernes udførelse skyldes for størstepartens vedkommende tegnechef Edmund Peter; arkitekt Claus Achton Friis har dog tegnet vaabenerne for LINDORMEN, patruljebaadene af DAPHNE-klassen og ministrygerne af VIG-klassen; og arkitekt Niels E. Botfeldt vaabenerne for WILLEMOES, VINDHUNDEN, FREJA, ULVSUND, OMØSUND, GRØNSUND, VILSUND og undervandsbaadene.

Kongeskibet DANNEBROG: i guld et svævende rødkantet, hvidt kors, formet som Dannebrogordenens kors, dog (ligesom det ældste ordenskors) uden inskription og kroner. Flaadens første DANNEBROG var et lineskib, bygget 1692 og opkaldt efter Dannebrogordenen; det har paa agterspejlet denne ordens insignier. Derfor fører DANNEBROG-ordenens kors i sit vaaben.

Fregatten NIELS EBBESEN: i sort strøet med sølv fodangler et guld sværd med spidsen opad. Da natten rugede over landet, lyste Niels Ebbesens daad, drabet paa den holstenske grev Gert i Randers 1340, op i mørket og bebudede atter dag i Danmark; derfor det gyldne sværd i det sorte skjold. Det er sandsynligt, at han sikrede sig tilbagetoget ud af Randers ved at strø fodangler efter sig; de brugtes paa den tid til at standse rytteres fremtrængen;

derfor er skjoldet strøet med fodangler. Sværdet symboliserer den dristige handling, fodanglerne den besindige omtanke.

Fregatten ESBERN SNARE: i rødt et sølv drageskib med en guld ild paa mastetoppen. Vaabenet hentyder til den danske stormand og søkrieger *Esbern Snares* bedrift i Sejrø Bugt 1170, da han med sit skib en nat kæmpede alene mod 40 vendiske skibe. Han afslog et entringsforsøg og brugte derefter den list at lade nogle af sine mænd entre op i rejsningen og slaa ild for at indbilde fjenden, at han tilkaldte andre skibe. Listen lykkedes, og fjenden flygtede.

Fregatten ROLF KRAKE: tværdelt i rødt og guld ved et fem-tunget flammesnit. Flammerne hentyder til den danske sagnkonge *Rolf Krakes* frygtløse handling ved et gæstebud hos den svenske kong *Adils*, som stræbte ham efter livet og ville brænde ham inde. *Rolf Krake* trodsede ilden ved at springe over den, idet han raabte: »Den skyr ej ilden, som over den springer«.

Patruljebaaden HUITFELDT: i sølv en rød skraabjælke. Skibet er opkaldt efter søhelten Kommandør *Ivar Huitfeldt*, der i slaget i Køge Bugt 1710 ofrede liv og skib for at redde de øvrige skibe i den danske flaadestyrke fra at gaa i brand. Vaabenet er familien Huitfeldts vaaben.

Patruljebaaden WILLEMOES i rødt et guld lyn. Skibet er opkaldt efter søhelten *Peter Willemoes*, der ydede saa stor en indsats i slaget paa Rheden 2. april 1801 og faldt i kampen ved Sjællands Odde 1808. Til hans ære fører skibet hans slægts vaaben. Vaabenmærket opfattes i dag som en lynstraale, men har formodentlig oprindeligt været et W, familienavnets første bogstav.

Korvetten BELLONA: i rødt krydslagt en guld trompet og en sølv fakkell med guld flamme. Bellona var romernes gudinde for krigs- og vaabenlykke. Hendes symboler var krigstrompeten og krigsfaklen, hvormed hun kaldte til kamp.

Korvetten DIANA: i blaat en spændt sølv buer med sølv pil lagt an; i øverste, heraldisk højre¹⁾ hjørne en aftagende halvmaane af guld. Diana var romernes gudinde for bl. a. jagt, og hendes symboler er buen, pilen og maaneseglet. Som buen er spændt og pilen rede til afskydning, bør skibet være rede til kamp.

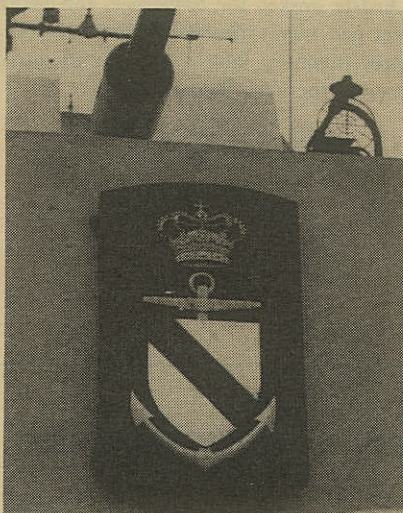
Korvetten FLORA: i sølv en rød rose omgivet af to sorte tornegrene, krydslagte under rosen. Flora var romernes gudinde for blomsterne, derfor den røde rose i vaabenet. Men er rosen end skøn, den stikker dog den, der vil plukke den; saaledes bør skibet og handle, hvor det møder en fjende.

Korvetten TRITON: i blaat en ved en bølgelinie dannet sølv skjoldfod, hvoraf opvokser en guld arm besat med en fiskefinne og holdende et sølv konkyliehorn. Triton var en havguddom, som fremstilles i menneskeskikkelse med visse fiskeagtige træk og blæsende i et konkyliehorn. Dette hans attribut staar som symbol for signal til kamp paa søen.

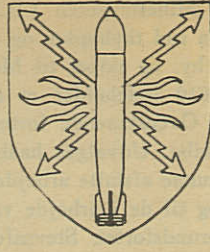
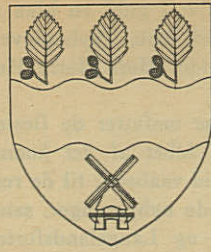
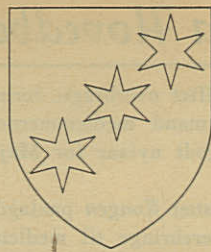
Depotskibet HJÆLPEREN: tværdelt, 1°) i blaat en opvoksende sølv ørnklo holdende en guld lynild; 2° tværdelt

1) heraldiske højre = højnet til venstre for beskueren.

2) heraldisk betegnelse for vandrette felter, 1° = øverste, 2° = andet felt fra oven.

Pladen med skibsvaabenet paa sin plads paa forkanten af kommandobroen af patruljegeren HUITFELDT.

Eksempler paa skibsvaabener: fra v. Undervandsbaade (ens for alle), Opmaalingskibet FREJA, Depot- og skoleskibet ÆGIR, Ministrygeren ALSSUND samt det fælles vaaben for Motortorpedobaade.

af sølv og rødt, i øverste felt to røde seksoddede stjerner, i nederste en sølv lilje. Skibsnavnet HJÆLPEREN er tidligere ført af skytsskibet HJÆLPEREN, der under kommando af kaptajn Peter Tordenskiold deltog i kampen i Dynekilen 8. juli 1716; ørnekløen med lynilden er hjelmtegnet i Tordenskiolds vaaben og minder om hans bedrifter ved denne lejlighed. I slaget paa Rheden den 2. april 1801 deltog defensionsfregatten HJÆLPEREN under kommando af premierløjtnant Peter Carl Lillieschiold; til minde herom er hans slægtsvaaben indsat som skjoldets andet felt.

Minelæggeren BESKYTTEREN: i guld tre blaa strømme, herpaa et rødt skjold med en sølv orle. »Det beskyttende skjold« hentyder til skibsnavnet, de tre strømme til de danske gennemsejlingsfarvande Øresund, Store Bælt og Lille Bælt, som det er skibets opgave at beskytte. Orlen den heraldiske betegnelse for en forstærkning af skjoldet parallelt med kanten, understreger beskyttelsens styrke.

Minelæggeren LINDORMEN: i rødt en kronet guld lindorm. Saavel skibsnavn som vaaben stammer fra det felt i det danske kongevaaben, som svarer til den af de danske konger førte titel »de Venders«. Skibsnavnet Lindormen er et af de ældste og hyppigst anvendte i flaaden.

Minelæggeren VINDHUNDEN: i blaat en ved en bølgelinie dannet sølv skjoldfod, hvoraf opvokser en guld grif holdende et guld sværd. Navnet er tidligere ført af galioten VINDHUNDEN, der under kommando af premierløjtnant Peder Hansen Grib deltog i slaget i Dynekilen 8. juli 1716. Til minde om hans bedrift her er vaabenet komponeret paa grundlag af det vaaben, der findes paa Grib's epitafium i Erritslev Kirke: i blaat en guld grif bevæbnet med et sværd og staaende paa to krydslagte kanoner.

Depotskibet ÆGIR: i blaat tre sølv strømme med hver tre bølgetoppe, hvorover en aaben guld krone. I den nordiske mytologi var Ægir havets hersker; hans ni døtre var bølgerne. Havet symboliseres ved de tre strømme, der hver har tre bølgetoppe, altsaa ni ialt, medens kronen symboliserer Ægirs herredømme over havet.

Opmaalingskibet FREJA: i blaat tre seksoddede guld stjerner skraabjælkevis mod venstre. De gamle nordboere kaldte de tre stjerner i stjernebilledet Orion »Frejas Rok«.

Undervandsbaadene DELFINEN, SPÆKHUGGEREN og TUMLEREN: i sølv en sort delfin. Delfinen bruges i flere landes mariner som symbol for undervandsbaaden. I Danmark har navnet tidligere været ført af torpedobaade, men er nu givet til den første undervandsbaad bygget efter den 2. Verdenskrig. Efter specielt ønske fra undervandsbaadens officerer vil vaabenet blive ført uden forskelle af samtlige enheder i denne klasse.

Motortorpedobaade: i blaat en pælvis stillet sølvtorpedo, hvorfra udstråler en guld lynild. For disse skibe er valgt et fælles vaaben paa grundlag af deres hovedarmering. Lynilden, som angiver torpedoens eksplosion, viser tillige hen til 1. felt i Tordenskiolds vaaben og symboliserer hans over-

raskelsestaktik, karakteristisk ogsaa for motortorpedobaadene.

Ministrygerne af »vig«-klassen har vaabener af samme indhold (i sølv et net belagt med en ottearmet blæksprutte, som ved forskellige farver varieres for klassens enkelte enheder: ASVIG: rødt net, blaa blæksprutte. MOSVIG: rødt net, sort blæksprutte. SANDVIG: rødt net, grøn blæksprutte. — Nettet, der fanger blæksprutten, symboliserer klassens formaal: at uskadeliggøre underseiske objekter.

Patruljebaade af DAPHNE-klassen (eller SDC-baadene, »Seaward Defence Craft«) har vaabener af ens indhold (en hane med løftede vinger, som ved forskellige farver varieres for klassens enkelte enheder. DAPHNE: i sølv en blaa hane, rødt bevæbnet. DRYADEN: i sølv en sort hane, rødt bevæbnet. HAVMANDEN: i sølv en grøn hane, rødt bevæbnet. HAVFRUEN: i sølv en rød hane, blaat bevæbnet. NAJADEN: i guld en blaa hane, rødt bevæbnet. NYMPHEN: i guld en grøn hane, rødt bevæbnet. NEPTUN: i guld en rød hane, blaat bevæbnet. RAN: i rødt en sølv hane, guld bevæbnet. ROTA: i blaat en sølv hane, guld bevæbnet. — Hanen er fra gammel tid benyttet som symbol paa aarvaagenhed og kampiver, egenskaber, der ogsaa bør være karakteristiske for denne classes enheder.

Ministrygeren AARØSUND: i sølv en blaa strøm mellem tre røde kløverbladskors: to, én. »Sundet« er gengivet ved den heraldiske strøm; baade navn og figur er fælles for hele denne klasse. Kløverbladskorsene refererer til seglet for Haderslev Herred fra 1600-tallet; saavel Aarø som landet indenfor hører til dette herred.

Ministrygeren ALSSUND: i rødt en strøm mellem tre elleblade og en mølle, alt sølv. Ellebladene henviser til en fortolkning af navnet Als: møllen symboliserer Dybbøl Mølle paa sundets anden side.

Ministrygeren EGERNSUND: i blaat en sølv strøm mellem to guld egeblade og et guld eger. Baade egeblade og eger refererer til fortolkninger af navnet.

Ministrygeren GRØNSUND: i guld en grøn strøm mellem en rød laks og en rød svane. Laksen indgaar i Møns Herreds segl, der kendes fra 1326; svanen i Falster Søndre Herreds segl, fra 1584.

Ministrygeren GULDBORGSUND: i rødt en strøm mellem en færgabaad og et hjortehoved, alt guld. Færgebaaden henviser til færgestedet Guldborg paa Lollandsiden, hjortehovedet til Falster Nørre Herreds segl fra 1584, som indeholder en hjort.

Ministrygeren OMØSUND: i blaat en strøm mellem tre hestehoveder: to, én, alt sølv. Hestehovederne henviser til Flakkebjerg Herreds segl, kendt fra 1610, som indeholder en hest; saavel Omø som Agersø og landet indenfor hører til dette herred.

Ministrygeren ULVSUND: i sølv en rød strøm mellem tre sorte ulvehoveder med røde tunger: to, én. Ulvehovederne henviser til en fortolkning af navnet.

Ministrygeren VILSUND: i guld en blaa strøm mellem en rød thyboplov og et rødt skib. Thyboploven henviser til Thy, og skibet til Mors, idet Mors Nørre Herreds segl af 1610 indeholder et skib.

Ovenstaaende fortegnelse omfatter de fleste af Flaadens skibe. Udvalget haaber i løbet af det kommende aar at kunne afslutte arbejdet med vaabener til de resterende skibe og til de i arbejde værende nybygninger, samt til Middelfortet, Stevnfortet og Langelandsfortet.

Paa længere sigt vil udvalgets opgave blive (evt. i samarbejde med et navngivningsudvalg) at fastsætte vaabener til fremtidens nybygninger, samt til Søværnets »institutioner« (værfter, kommandostationer, etc. i land). Det er tanken, at institutionernes vaabener, i modsætning til de »strygejernsformede« skibs- og fortvaabener, skal være ovale.

Det har været en glæde, at der hos Søværnets personel har været en stor og levende interesse for denne genoptagelse af en smuk gammel tradition. I mange tilfælde har denne interesse givet sig udslag i fremstilling af brev-papir, askebægre, miniatyrenaale o.s.v. med gengivelse af skibsvaabenet.

I tilslutning til ovenstaaende er ogsaa udarbejdet et særligt vaaben til *Det kgl. Danske Fyrvæsen*: i et ovalt rødt skjold, kantet af et kabelslaaet guld tov et guld kulfyr. Vaabenet blev skabt i anledning af Fyrvæsenets 400-aars jubilæum 1960. Skjoldfiguren er en stilisering af kulbækkenfyret paa Halskov Fyr, fra Fyrvæsenets ældste tid.

H. Konow i Heraldisk Tidsskrift.

Af statistikken for Københavns Havn for aaret 1963 fremgaar det: at der indkom 27.542 skibe — heri ikke medregnet anløb for bunkers, reparation o. l. samt ejheller færgefarten Kbh.v.s frihavn—Malmö — med en samlet indgaaet ladning paa 8.635.304 tons.

I samme aar var der ialt for Knippelsbro og Langebro ialt 7719 antal oplukninger, broerne blev passeret af ialt 11.333 skibe, og endelig var det gennemsnitlige antal brooplukninger i brotiden paa hverdage: 21,35 pr. dag og 1,45 pr. time.

Fra Hovedbestyrelsen

Ved aarsskiftet overbragte formanden Marineforeningens høje Æresformand medlemmernes allerunderdanigste ønsker om et godt nytår for Majestæten og det kongelige Hus.

Hans Majestæt *Kongen* paalagde Marineforeningens formand at viderebringe til medlemmerne en hilsen og tak samt udtrykte alle gode ønsker for Marineforeningen i det kommende aar.

Som sædvanligt er der udvekslet nytårshilsen med *Norges Orlogsforbund*, *Flottans Män* i Sverige, *Danske Soldaterforeningers Landsraad*, *Flyvevaabnets Soldaterforening*, *Søværnets Sergent- og Oversergentforening*, *Soldatens og Orlogsgastens Fond*, *Radiotelegrafistforeningen af 1917*, *Kvindeligt Marinekorps* samt hovedbestyrelsesmedlemmet og afd. i Godthaab paa Grønland, ligesom der ogsaa blev sendt en hilsen til Marineforeningens æresmedlem, Kommandør *G. de Lichtenberg*.

Paa 100-aarsdagen for Hds. kongelige Højhed Prinsesse *Maries* fødsel den 10. januar 1965 lod Marineforeningen henlægge blomster ved Prinsessens mindesmærke paa Langelinie i København. Prinsessen var gift med Marineforeningens første æresformand, Admiral, Hs. kgl. Højhed Prins *Valdemar*.

Fra Generalløjtnant, Hs. Højhed Prins *Viggo* har Marineforeningen modtaget:

»Som Søn af Prinsesse Marie vil jeg gerne paa min Søsters og egne Vegne bede Dem modtage vor hjerteligste Tak for den Opmærksomhed, De har vist min Moders Minde.

Hilsen *Viggo*.

Det X nordiske Kammeratskabsstævne afholdes i aar i Frederiksstad i Norge i dagene 21., 22. og 23. maj, og her til indbyder *Norges Orlogsforbund* repræsentanter fra *FLOTTANS MÄN* og Danmarks Marineforening.

Nærmere oplysninger vil fremkomme i medlemsbladets april nr.

Som sædvanligt skal der her i medlemsbladets første nr. omtales nogle af det nye aars vigtigste programpunkter:

Sendemandsmødet afholdes i Randers paa Helgolandsdagen, søndag den 9. maj 1965, programmet herfor fremkommer i bladets april nr.

Jubilarstævnet er planlagt til søndag den 29. august med det traditionelle besøg med frokost paa Holmen og eftermiddagsudflugt og middag paa Eksercerskolen i Avderød.

Forsaauidt udfordsete tekniske vanskeligheder ikke melder sig, er udsendelsen af medlemsbladet planlagt med 4 nr. i det kommende aar, og fristen for modtagelse af bidrag til bladet bliver: 25/3 — 15/6 — 15/10 1965 og 10/1 1966 — men skriv hellere referaterne ned umiddelbart efter begivenhederne og send dem ind med det samme, medens stoffet er friskt; billeder bedes paaført navne paa de gengivne personer. Redaktionen modtager meget gerne bidrag fra læsekredsen, men skriv venligst kun paa den ene side af papiret med stor margin og linieafstand, og vedlægges der avisudklip, husk da at paaføre dato og bladets navn.

Udebliver medlemsbladet *UNDER DANNEBROG* — efterspørg da først paa eget lokalpostkontor om der ikke her er sket en fejlekspedition — hjælper dette ikke; send da et par ord — eller ring — til Hovedkontoret; men som sagt først: eget postkontor.

Sluttelig erindres om, at Hovedkontoret som sædvanlig altid staar til raadighed med besvarelser af forespørgsler og fremskaffelse af oplysninger, som maatte have medlemmernes interesse. Paa Hovedkontoret haves ogsaa forskellige effekter (Marineslips, -naale og -emblemer m. m.) til forhandling, ligeledes haves et mindre oplag af Mærkatserien samt et meget lille resparti af rigningstegningen til fregatten JYLLAND.

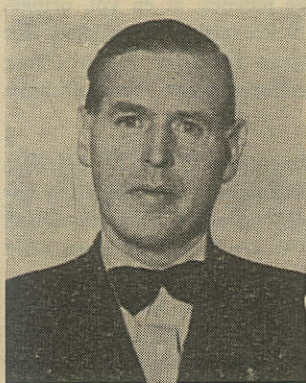
Hovedkontoret vil ogsaa altid være behjælpelig med forslag til foredragsemner og foredragsholdere eller anden underholdning til afdelingerne rundt om i landet.

Den 7/2 fyldte Flottans Mäns *grand old man*, dens ordförande gennem snart 20 aar, Konteramiral *Marc Giron* 80 aar.

Ogsaa fra Marineforeningen skal der lyde en hyldest til vor forstaaende ven, der som de gamle svenske »Flottister«s leder paa saa mange maader ogsaa har virket inspirerende for Marineforeningen, dens arbejde og for de medlemmer, som har lært amiralen at kende gennem møder og stævner.

Vi hilser, lykønsker og haaber paa mange gode aar endnu.
H.deL.

Marineforeningens næstformand, *O. H. Maegaard*, fyldte 10/2 65 aar. Han er velkendt overalt og har været afd.sformand baade i Silkeborg og Hørsholm/Rungsted. Runden af gammel sofficersslægt bærer han i sig en rodfæstet kærlighed til vor Orlogslaade, hvilket bl. a. faar udtryk i hans arbejde for Marineforeningen. Indenfor hovedbestyrelsen har

han gjort en stor indsats, ikke mindst udadtil gennem Marineforeningens Mærkatserie — intet vil glæde ham mere, end at han snart kunne melde udsolgt og afregnet for alle Mærkater. Senest har han fremskaffet de nye smukke Marineforeningsglas — dem løfter vi til en skaal for vor stadig ungdommelige næstformand.

Fra Kontakt- og velfærdsofficeren for Søværnet, Orlogskaptajn *J. Bilde Jensen*, sendes en hjertelig tak til de af Marineforeningens afdelinger og enkeltmedlemmer, der ogsaa i aar har vist Søværnet interesse ved at købe eksemplarer af »Søværnets juleskaal 1964«. I den forbindelse skal bemærkes, at det er *Søværnets juleskaal*, og det er *Søværnet*, som bestemmer de aarlige motiver; der er nemlig rettet bebrejdelse til *Marineforeningen*, fordi man i 1964 havde valgt fregatten NIELS IUEL, *Suensons* kommandoskib i kampen ved Helgoland 9/5 1864 — og ikke fregatten JYLLAND til motiv.

Vedrørende JYLLAND er det sidste nye, at skibstømrerlærlingene i Aarhus har erklæret sig villige til at restaurere

fregatten i Ebeltoft havn. De foreslaar, at de som et led i deres uddannelse holdvis faar lov at arbejde paa den gamle fregat.

Lærlingene mener, at de vil faa lært deres fag til bunds ved et saadant arbejde, og de foreslaar, at udgifterne til materialerne dækkes dels af staten dels fra privat side.

Et af Marineforeningens ældste medlemmer baade i alder og anciennitet, *Marinemaleren, Lods Franz Landt* fyldte den 17/1 80 aar.

Landt blev født i Nysted, faderen var fisker, og drengen Franz lærte tidligt det haarde liv paa søen at kende. Da han blev gammel nok, kom han ind i Krydstoldvæsen-

net, sejlede senere med de rigtige sejlskibe paa Grønland og endte i 1909 i Københavns Lodseri.

Igennem de mange aar har Landt med sine dejlige søstykker smykket mange vægge verden over.

Landt er en kendt, trofast og skattet gæst ved sendemandsmøderne landet over, og han er æresmedlem af Gentofte afdeling.

25 aars jubilæer

Under stor tilslutning fejrede *Nykøbing Sj.* sit 25. aars jubilæum (16/10) ved en vellykket fest 24/10.

Afd.sformanden, bagermester *Ebbe Larsen*, Rørvig, rettede en særlig velkomst til fruene *Johanne Jespersen* og *Maren Rasmussen*, hvis mænd havde været foreningens støtter gennem mange aar; ligeledes hilste han Holbæk afd.s formand, fabrikant *H. Dalgaard* og formanden for Nykøbing Skytteforening, konsulent *Laur. Pedersen* velkommen.

Som svar paa et telegram til Hs. Majestæt *Kongen* blev et telegram paa Æresformandens vegne fra tronfølgeren, Prinsesse *Margrethe*, modtaget med klapsalver.

I sin historiske redegørelse for foreningen dvælede formanden især ved afd.s indsats for de fra orlogsskibet NIELS IUEL internerede orlogsgæster, der den 29/8 1943 blev anbragt paa »Grønnehavehus«, og hvorfor man havde modtaget en speciel tak fra Marineministeriet.

Portner *Vald. Thomsen*, som gennem alle 25 aar har gjort et stort arbejde for foreningen, blev udnævnt til æresmedlem, og 4 gode kammerater modtog 25-aarsemblemet.

Fra Skytteforeningen modtoges en gavecheck, og fra Holbæk afd. en lyststage, beregnet paa haardt vejr i Marinestuen. Portner *Vald. Thomsen* fik overrakt en gave fra bestyrelsen, og han fortalte muntre minder fra de første aar.

Om eftermiddagen var der ved en reception i Marinestuen modtaget et smukt medaljesæt til en fregatskydning fra kaptajnløjtnant *B. C. Larsen*, Rørvig, og et bordflag fra kontrolass. *N. P. Bang*, ligesom der kom flere blomsterbuketter og telegrammer.

— og en saadan fest kunne naturligvis kun slutte med dans til langt ind i hundevagten.

☆

Sønderborg afd. fejrede 17/11 sit 25. aars jubilæum ved en hyggelig reception, hvor der udover bestyrelsesmedlem-

mer ogsaa var mødt 6 25-aars jubilarer, der alle fik overrakt 25-aarsemblemet.

Borgmester *A. Andersen* bragte hilsen og blomster fra byen, garnisonskommandanten, oberstløjtnant *Aagaard Petersen*, lovede Marineforeningen al mulig støtte, herunder husly ved møder og større arrangementer, og overlod afd. en bordflagstang med indskriften: »Kvartermestermessen NIELS IUEL«.

Medlem af Hovedbestyrelsen, fabrikant *M. Burchardt*, bragte hilsen fra Hovedbestyrelsen og overrakte dennes gave: en baadspibe med kæde og emblem, idet han opfordrede til aktivt arbejde og forøgelse af medlemstallet. Redaktør *Refslund* fra de samvirkende Soldaterforeninger gratulerede, og i mindet om den svære besættelsestid skænkede han nogle eksemplarer af hæftet »Nogle dage i November«. Garderforeningens formand, *T. Sander Larsen*, overrakte en faneplade i sølv og indbød til samarbejde Soldaterforeningerne imellem. Endelig overbragte overbetjent *Brødegård Jensen* hilsen og blomster fra 2. Regiments Soldaterforening.

Padborg-Graasten afd. havde telegraferet, og formanden, *A. Schmidt*, oplyste, at der var sendt telegram til Æresformanden. Autoforhandler *Hans Petersen* blev i taknemlighed for hans initiativ ved oprettelsen af Sønderborg Marineforening og hans virke som formand gennem 10 aar udnævnt til dens første æresmedlem.

Inden receptionen var forbi, modtoges genhilsen fra *Kongen*, og senere paa dagen indløb et lykønskningstelegram fra Sønderborg Yacht Club. Alle udgifterne til jubilæumssammenkomsten blev dækket af bidrag indsamlet blandt medlemmerne.

Jubilerende afdelinger i Marineforeningen

Nedenanførte afdelinger inden for Marineforeningen fylder »runde« eller »halvrunde« aar i 1965:

- 45 aar Holbæk 20/5
- 40 aar Lemvig 1/9
Hobro 18/11
Nykøbing Morsø 24/11
Slagelse 8/12
- 30 aar Haderslev 5/8
- 25 aar Fakse og Fakse Ladeplads 4/9
- 20 aar Ærøskøbing 16/3
Marstal 22/4
Gentofte 12/5
Gilleleje 21/6
Søllerød 25/6
Glostrup/Taastrup 27/7
- 10 aar Godthaab (Grønland)

Tilgang af nye medlemmer i oktober kvartal 1964

Aarhus 2, Bornholm 1, Esbjerg 1, Fredensborg 4, Frederikssund 1, Frederiksværk 1, Gentofte 1, Glostrup 4, Helsingør 4, Horsens 1, Hundested 49, Kgs. Lyngby 2, København 2, Nykøbing S. 6, Næstved 2, Padborg 3, Præstø 1, Ribe 1, Skagen 16, Slagelse 1, Struer 1, Svendborg 3, Thisted 2, Tønder 4, ialt 114 medlemmer.

Samtidig er udmeldt 169 medlemmer.

Fra Søværnet

Søværnet har haft et stort antal mænd i udlandet i julen. Paa Grønødal i Grønland har Søværnet 130 mand, medens andre 30 bemander de tre marinekuttere, der gør tjeneste i grønlandske farvande. Chefen i Grønødal er Kontreadmiral *J. Münter*.

Marinedetachment Færøerne bestaar af 20 mand, og dertil kommer de omkring hundrede mand, der er om bord paa inspektionsskibet VÆDDEREN, der i julen er paa vagt i færøske farvande. VÆDDERENs chef er kommandørkaptajn *Kaj Bang*.

Søværnet har desuden 11 mand i NATO-hovedkvarteret for marinestyrkerne under Enhedskommandoen, der ligger i Holtenau. Videre er der syv mand ved Nordregionens hovedkvarter i Kolsaa, to mand i Paris og fire mand i Washington.

Minelæggerskibet FALSTER's skibsværft.

Nakskov købstadskommune har adopteret minelæggerskibet FALSTER, som er bygget paa Nakskov Skibsværft. Det er det første danske orlogsskib, der er bygget i Nakskov siden 1632, da NORSKE LØVE sejlede fra Engelsborgværftet i Slotø i Nakskov Fjord.

Nakskov har tidligere haft fregatten ROLF KRAKE som adoptionsskib.

Søværnets orlogshjem i Skansegade i Frederikshavn, i den tidligere præstebolig, er indviet i overværelse af repræsentanter for Flaadestation Frederikshavn, Soldatervennekredsen i Vendsyssel, KFUMs soldatermission og flere præster. Blandt de mange taler kan lige nævnes, at en vpl. orlogsgast, *Helge Frandsen* fra FLST Frederikshavn, takkede for det smukke orlogshjem og ogsaa forvalter *Johan Georg Petersen*, formand for Marineforeningens Frederikshavn afd., havde ordet.

Kalundborgs adoptivskib, fregatten ESBERN SNARE, har sendt en sidste hilsen til Kalundborg by. Fregatten har strøget kommando for bestandig og siger Kalundborg tak for mange dejlige besøg og for den interesse, byen altid har vist ESBERN SNARE.

Fregattens chef meddelte i sit brev til Kalundborg byraad, at de souvenirs, som ESBERN SNARE har modtaget gennem aarene paa sin færd overalt i verden, vil blive sendt til Kalundborg som en gave.

Kystbefæstningsanlæggene på Saltholm

Tidens megen tale om Saltholms fremtid som fælles skandinaviske storlufthavn — med bro og/eller tunnel til Skaane og Sjælland — har oplyst, at den lille flade ø øst for Amager nu kun er befolket af ganske faa familier, og det kan snart forventes, at ejerlavets opsynsmand vil være ene tilbage.

I »Forsvarsbroderen« fortæller en gammel Kystartillerist, der paa grund af 1. verdenskrigs mange genindkaldelser med sin rekruttid i 1907 efterhaanden naaede op paa godt 10 aars militærtjeneste, lidt om forholdene paa Saltholm, som paa den tid havde sit største indbyggerantal. Det var da det forlængst nedlagte Kystartilleriregiment bemandede de to batterianlæg paa øen. Da der hverken fandtes vej eller sti derovre, havde man til gengæld et mindre baneanlæg, idet et tipvognstog sørgede for forbindelsen mellem Barakbatteriet mod nord — det var inden Saltholm Flak Fortet — i Kystdefensionens tid af Søværnet benævnt Flak-

fort — var færdigbygget og *Saltholm Batteri* paa vestsiden ud mod Drogden paa højde med den nuværende Kastrup lufthavn.

»I min soldatertid laa jeg fra 1. verdenskrigs begyndelse, i 2 vintre og én sommer, paa Saltholmsbatteriet, som jo hørte under Kystartilleriet. Besætningen bestod af ca. 40 mand indkaldt mandskab. Vor første chef var preml. *Callisen*, den senere artillergeneral. Et herligt menneske og en glimrende chef. Som tiden gik, udskiftedes besætningen og kom efterhaanden til at bestaa af en hel del straffegaster fra flere forskellige afdelinger. Ikke alle Vorherres bedste børn, men lutter mandfolk og vel nok de bedste soldater man kunne ønske sig.

Vinteren paa den øde ø var skrap. Uniformen var lidt blandet, træsko, træskostøvler, olietøj, sydvest, strikkede huer og tørklæder, som vi fik fra en damekomité, som kaldtes »Den lille Komité«. Tjenesten var jo nærmest vagttje-

Det var ikke noget egentlig pansertog, der kørte paa Kyst(artilleri)banen paa Saltholm.

neste, om natten med tændt projektør. Til gengæld var sommeren pragtfuld. Fra tidligt foraar stod menuen ofte paa vibe- og maageæg i alle tænkelige tilberedninger. Senere kom maageunger, som var en stor delikatesse. Aal blev der ogsaa fanget en del af. Naar efteraaret kom, fangede vi harer ved at jage dem ud i vandet og løbe ud efter dem. En haard sport i kulden, vi blev jo gennemblødt, men hvem tænkte paa det, det var vi jo hver dag alligevel. Skyde harer var meget strengt forbudt, men fange dem med de bare hænder, det stod der intet sted noget om.

Der var paa en maade nok af adspredelser, og kunne begivenhederne udefra ikke skaffe dem, saa kunne vi da selv. Det første efteraar, vi var paa Saltholm, kom der en storm med et højvande, der reducerede Saltholms 3300 tdr. land til omkring 100, og det havde til følge, at de ca. 6—700 ungreaturer, nogle hundrede faar, et par hundrede heste, nogle hundrede gæs, mellem 1 og 2000 harer, som dyrelivet paa Saltholm i sommer og efteraaret bestod af, alle opholdt sig paa de dele af øen, som var over vandet. Mange dyr druknede. Saa var der den engelske undervandsbaad, E 13, der strandede en nat paa Svaneclapperne sydøst for Saltholm, og som tyskerne beskød og dræbte 14 mand. Da viste den blandede besætning sin handlekraft. Da udkiggen ved daggry fløjtede alarm, sprang besætningen ud af døre og vinduer, hentede en kasse 75 mm granater i ammunitionsmagasinet, gjorde en kanon klar, ladede den, indstillede den til skydning paa afstand 8100 m (den rigtige afstand) og blev (desværre) af en løjtnant forhindret i at skyde paa den tyske torpedojager. Senere morede tyske vandflyvere sig med at overflyve Saltholm i nogle hundrede meters højde, men det fik basserne dem snart vænnet af

med, da de ganske roligt skød op mod dem med det resultat, at flyverne for eftertiden kom op i anderledes højder.

Denne tid paa Saltholm var jo en meget primitiv tilværelse, men for en ung mand med interesse for naturen, var det en pragtfuld oplevelse, og det er jo saaledes, at med tiden glemmes det ubehagelige først, og alle de gode minder bliver tilbage. Vand fandtes ikke paa Saltholm. Det blev sejlet over i gamle vintønder. Naar det var frisk aftappede tønder, fik teen en liflig aroma. Særlig romtønderne rette tankerne hen paa romtoddyer.

Undskyld denne lange udgyldelse, men De ved jo nok, at naar en gl. soldat begynder at skrive om gl. minder, saa løber pennen løbsk. Og nu, hvor disse gamle kystbefæstningsanlæg er væk, Kystartillerierementet og efter det Kystdefensionen er ophævede, saa vil alle de gamle orlogsgaster og »kystbasser« ikke tage skade at at læse en gl. kystartillerists minder fra 1. verdenskrig.

J. P. H. Hansen, 335/1907-Kystartilleriet.

Gammel nytaarstradition til søs -

Som bekendt angives tiden til søs med et slag paa skibsklokken hver halve time, hvad der kaldes: *at slaa glas*.

Naar man er naaet igennem til otte glas, begynder man forfra ved næstfølgende halvtime paany at slaa eet slag, og da de »hele« glas skal slaas med dobbeltslag, bliver f. eks. 7 glas slaaet som 2+2+2+1 slag.

Ordet *glas* menes at komme fra det gammeldags timeglas, sanduret, der blev vendt hver halve time. Da hver vagt oprindelig var paa 4 timer skulle glasset altsaa vendes 8 gange i vagten. Tiden 00—04 kaldtes for hundevagten, 04—08 hed dagvagten, 08—12 og 12—16 var henholdsvis formiddags- og eftermiddagsvagten, derpaa fulgte aftenvagten eller »Platfoden« som det hed i gamle dage til kl. 20 og saa tilsidst førstevagten til midnat.

Og saa er der et gammelt ord, der siger, at sømanden han kan sagtens, han faar 8 glas hver 4. time!

En gang om aaret slaas dog seksten glas eller rettere 2×8 glas, nemlig ved midnat, nytaarsnat.

Der slaas først otte glas for det gamle aar, som løber ud, og derpaa 8 glas som indledning til det nye aar.

Man har i vor tid fulgt den skik, at samtlige 16 glas slaas af yngste mand om bord, men det er dog ikke helt rigtigt. De 8 glas for det gamle aar skal slaas af den ældste og de derpaa følgende 8 glas af yngste mand i skibet, og de paagældende skal tilhøre skibets besætning, altsaa ikke passagerer eller en lejlighedsvis ombordværende sømandspræst eller lignende.

Dersom man ligger til ankers i nærheden af et britisk orlogsskib, vil man bemærke, at glassene paa skibsklokken her naturligvis slaas efter samme regler som hos os, dog med een undtagelse. Naar alle andre kl. halvsv om morgenen slaar fem glas, slaar Engelskmanden *kun eet slag!*

Og hvorfor?

Jo, det er en gammel traditionsbunden skik.

I 1791 laa den britiske Flaade til ankers ved Nore. Skibenes besætninger var misfornøjede og besluttede at gøre mytteri. Det aftalte signal for tidspunktet til mytteriets begyndelse var ved fem glas paa dagvagten, men da mytteriplanerne var røbet over for officererne, ændredes ordren til at slaa *fem* glas til kun at slaa *eet* glas, hvad der skabte stor forvirring blandt »mytteristerne« og hele deres aktionsplan faldt sammen.

Siden den dag slaar den britiske orlogsgast til stadighed *kun eet* glas i stedet for fem glas kl. halvsv hver morgen.

(Delvis efter *Sveriges Flotta*)

Plan om maritimt museumsterræn i Frederikshavn

Den moderne tekniske udvikling kræver stadig sine ofre, flere og flere idyller gaar tabt til fordel for samfundets mere prosaiske hverdag. I langtidsplanlægningen for Frederikshavn indgaar bl. a. planen om bygning af en ny bane-gaard. Baneterrænet vil derved blive flyttet længere øst over. En banedæmning vil saaledes afskære »Fiskerklyngen« fra sit rette element og sin naturlige udsigt. »Fiskerklyngen«, der vil være velkendt af mange, som har besøgt Frederikshavn, er en lille, idyllisk samling af smaa, lave huse i det væsentlige fra forrige aarhundrede. Enhver, der har gaet tur gennem »Fiskerklyngen«, vil have følt sig fængslet af dette minde fra en efterhaanden svunden tid, som uden tvivl — hvis der ikke sættes ind — vil blive fortrængt af moderne bygninger og langtidsplanlægning.

Ønsketænkning kan være en interessant beskæftigelse. I *Frederikshavns Avis* har der i december været offentliggjort en plan om et museumsterræn i Frederikshavn i forbindelse med bygningen af en banedæmning. Planen, der skyldes kommunefuldmægtig *Arne Hansen*, en frederikshavner med mange jern i ilden, gaar i det væsentlige ud paa at samle og derved redde ældre og kendte bygninger i Frederikshavn. Paa det opfyldningsomraade, der vil blive mellem den kommende banedæmning og »Fiskerklyngen«, er det meningen — efter omtalte plan — at placere saavel det gamle Krudttaarn kaldet »Martellotaarnet« og den ældre bygning, der gaar under navnet »Tordenskjolds Hus«. Den sidstnævnte bygning vil f. eks. kunne indrettes til en kombination af museum og kro, i lighed med hvad man har gjort på *Ringvé* uden for Trondheim i Norge, hvor der er indrettet »Tordenskiold«-museum. Paa terrænet skulle der endvidere indrettes en del andre ting, f. eks. en fri-luftscene i forbindelse med Krudttaarnet, friboliger for ældre fiskere og bedding for smaabaade m. m.

I Frederikshavn holder man mindet om *Tordenskiold* og *Terje Vigen* i hævd. Den eneste danske by, som søhelten foruden København har haft nogen tilknytning til, er Frederikshavn. Han har saaledes ialt 25 gange ankret op uden for Fladstrand, som Frederikshavn jo hed indtil 1818, to gange endda i perioder paa henholdsvis 19 og 22 dage. Man ved, at Tordenskiold har besøgt herren paa »Ellingegaard«, den tidligere søofficer *Jørgen Bille*, og benyttet Fladstrand som base for sine jagter paa svenske kapere i Kattegat og Skagerak. Alt dette giver den nuværende NATO-flaadebase i byen en tradition at bygge paa. En tradition, som man tilsyneladende er interesseret i at vedkende sig i Frederikshavn. Det er derfor ikke mærkeligt, at der i planen om museumsterrænet indgaar en opstilling af en statue af den bekendte dansk-norske søhelt. I forbindelse med det ønske, der har været fremført her i UNDER DANNEBROG om en flytning af Bissens Tordenskiold-statue ved Holmens Kirke i København, har man været saa dristig at fremføre det synspunkt, at hvis københavnernes fortsat vil gemme og tilsidesætte denne statue, er man da interesseret i den i Frederikshavn, hvor den ville kunne få en naturlig og fremtrædende plads i det evt. museums-terræn! En statue, der skulle repræsentere Terje Vigen-episoden, er man selvfølgelig ogsaa interesseret i.

Det, der nu er de væsentligste hindringer for udførelsen af denne storstilede plan, er vilje og fremfor alt — penge. Initiativet har set dagens lys! Vanskelighederne er store og mange, men har vi fortsat raad til at ofre idyller og kulturværdier, der ovenikøbet vil kunne stimulere turisttilstrømningen.

H. C. Bjerg.

Min første konvojsejlds

En gammel skippers erindringer

Af B. M. JENSEN, tidligere formand for Marineforeningens Hjørring afd. (Sluttet)

Vi maatte ikke stoppe op for at bjerge folk, det skulle jagerne besørge. Senere fik jeg at vide, at der var gaet 4 mand ned med skibet.

Saa snart jeg var klar over, hvorfra angrebet kom, gav jeg rorgængerorden til »haardt bagbord!«, og skibet var lige begyndt at lystre roret, da maskinen blev stoppet, og første maskinmesteren med sine folk kom farende hen til redningbaadene og begyndte at fire dem af; men jeg fik dem dog stoppet i tide. De troede nemlig, at det var os, der var blevet ramt. Jeg beordrede mester til hurtigst muligt at komme ned og få maskinen i gang igen — og lade den køre alt, hvad den kunne, saa vi omgaaende kunne manøvrere og falde af for angrebet. De saa at sige fløj ned i maskinrummet og fik øjeblikkelig skruen i gang igen. Jeg beundrede baade mester og hans folk for den koldblodighed, hvormed de udførte ordren.

Mester endte senere sit liv paa en meget sørgelig maade, men det er en anden historie.

Ganske kort tid efter, at russeren var gaet ned, fik svenske MAGDA en torpedo midtskibs; vi saa en høj vandsøjle skylle hen over skibet paa dette sted, og kort tid efter var skibet i lys lue; vi saa det brænde hele natten.

Selv blev vi gennemrystet ved eksplosionen, og jeg tog talerøret ned til maskinen for at berolige dem der nede i dybet ved at sige, at det ikke var os, der var blevet ramt, og de behøvede nu ikke længere at frygte noget denne gang, for undervandsbaaden havde ikke flere torpedoer klar, og en af jagerne var henne for at overdænge den med dybvandsbomber. Medens jeg talte med mester, kom en torpedo med stor fart løbende op langs siden paa os, men den kunne ikke gøre os noget, da vi allerede var faldet af for den, og derved var indfaldsvinklen blevet for spids.

Dagen efter naade vi Kirkwall, men med to skibe mindre, end da vi gik fra Bergen.

I Kirkwall fik vi 6 timers hvile, saa maatte vi paa den igen. Ordren lød denne gang paa at afgaa til Cardiff i Bristolkanalen for videre ordre. Vi afgik i en mindre konvoj med 5 skibe ialt og 2 patruljeskibe til hjælp. Rejsen gik nord om Skotland inden om Hebriderne. Vi sejlede i to linier, og mit skib var forrest i bagbords linie.

Vejret var diset med taagebanker kommende strygende ind fra Atlanterhavet. Vinden var vestlig, styrke 2 til 3.

Om formiddagen ved 10-tiden klarede det op, og da saa jeg patruljebaaden ude om styrbord begynde at manøvrere zig-zag, og kort tid efter fik jeg øje paa kølvandet fra en torpedo, der med stor fart nærmede sig. Jeg gav rorgængerorden til »haardt bagbord!«, kaldte udkiggen paa bakken midtskibs, og gav signal til den engelske damper, vi havde paa bagbords side, med fløjtesignalen »fare«.

Torpedoen havde kurs lige mod os, og der var ikke andet at gøre end at vente, og det var kun sekunder om at gøre, før den ville ramme, men den passerede lige klar af stævnen og ramte i stedet for engelskmanden under luve nummer 2. En frygtelig eksplosion hortest, og der blev forvirring paa engelskmanden; en lille jolle blev af tre mænd slynget i vandet, de sprang selv bagefter og bjergede sig op i baaden. Den øvrige besætning fik redningsbaadene sat i vandet og bjergede sig i dem. Forskibet sank hurtigt, saa skruen kom op af vandet, og den kørte saa rask som en vindmølle, der

er løbet løbsk, fordi de ikke havde naaet at faa maskinen standset.

Vi styrede sammen med den øvrige del af konvojen, ledsaget af patruljebaadene, i zig-zag rundt om det torpederede skib, som ikke med det samme gik til bunds, men laa og flød med det halve af forskibet under vand.

Fra land kom 2 slæbebaade ud og fik fastgjort slæbetrosser om bord og begyndte at slæbe skibet ind mod land ved agterenden. Der var kun 5 sømil ind til kysten.

Men med eet skete der en kraftig eksplosion i skibet, hvorefter det øjeblikkelig gik til bunds saa hurtigt, at slæbebaadene nær var blevet trukket med ned.

Vi fortsatte rejsen sammen med de øvrige skibe i konvojen sydover gennem Nordkanalen, Irskesøen og naaede vort bestemmelsessted Cardiff.

Under sejlads om natten maatte der ikke føres lanterner eller ses lys om bord, og alle fyr i land var slukket. I Cardiff afmønstrede 2. styrmand og 2. mester og rejste hjem. Deres nerver havde svigtet.

Når jeg nu ser tilbage paa disse aar, maa jeg takke Gud og den danske Marine — for den uddannelse, jeg fik der paa Reservekadetskolen — og som indkaldt, tjenestegørende løjtnant, og alle de djærve og gode kammerater, jeg havde under min kommando.

Forenings- Meddelelser

Morsø afd. stod 27/6 ud paa Limfjordens barske vover med M/S FREM, hvis ejer, et medlem, skibsfører *Aug. Andersen*, havde givet gratis sejlur. Der var dækket kaffebord i lasten og det blev en fin tur, selv om det var varskoet, at stillehæle ikke saa godt egnede sig til skibsbrug.

Odense afd. gav busser den 19/9 til en udflugt til Stige kro, hvor der var skafning og dans paa dækket; en dejlig tur, som alle glædede sig over.

Odense afd. kastede sig 4/10 ud i et hektisk andespil om fremragende gevinster.

Silkeborg afd. samlede sine medlemmer med damer 13/10 til forevisning af film og lysbilleder fra Samsøturen, saa var der ogsaa en film fra Rom, inden man gik i gang med fortæringen.

Aarhus afd. hædrer normalt hvert aar en vpl. orlogsgast paa saavel afdelingens adoptionsskib, depotskibet ÆGIR, som paa Marinestation Aarhus — med et sølvbæger for eksemplarisk opførsel i Søværnet.

Den vpl. paa ÆGIR, korporalselev *Allan Fich*, fik sit bæger overrakt af Aarhus afd.'s formand, assistent *Knud Jakob Birthin*, ved en parade om bord den 31/10 under skibets ophold i Aarhus før et tre maaneders skoletog. Efter paraden deltog en repræsentation fra Aarhus afd.'s bestyrelse i en frokost hos skibschefen, kommandørkaptajn *V. P. Heise*. Aarhus afd. havde iøvrigt stillet et større antal biografbilletter til raadighed for de vpl.

Viborg afd. afholdt 26/10 stiftelsesfest med damer i Palæets lokaler, hvor formanden, *P. Vindum*, viste film inden fællesspisningen.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

Gentofte afd. afholdt møde 11/11 paa Jægersborg hotel, hvor Kommandørkaptajn *Thorkel Bjerre* meget indgaaende og interessant fortalte om søkrigen 1864. Til dette møde havde afd. indbudt alle de medlemmer, der i 1964 fyldte 70 aar.

Kongens Lyngby afd. afholdt 14/11 sit store og berømte andespil med talrige fine gevinster i »Lottenborg«s store nye festsal. Der var 9 spil i serien og ekstraspil — ja, og saa var der jo bal bagefter.

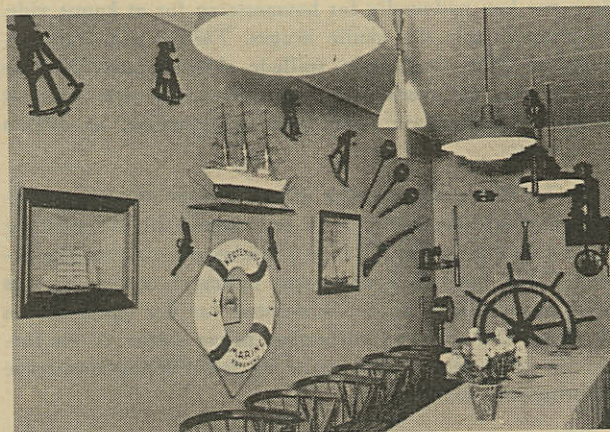
Silkeborg afd. samledes til torskegilde paa Dania 17/11.

Odense afd. gennemførte samme aften det samme program, blot paa »Trafiken«.

Frederiksværk afd. kunne for 2. gang i løbet af faa aar samles for at overlevere »Admiral Carstensens mindebæger« til en hjemsendt vpl., denne gang *F. S. Christensen* for eksemplarisk opførsel i tjenestetiden i forbindelse med god skydning. Pokalmodtageren blev samtidig optaget som medlem af Marineforeningen. Senere paa aftenen fortalte orlogspræst *H. Rørskou* meget interessant om sine rejser til Grønland og ledsagede sit foredrag med nogle smukke film.

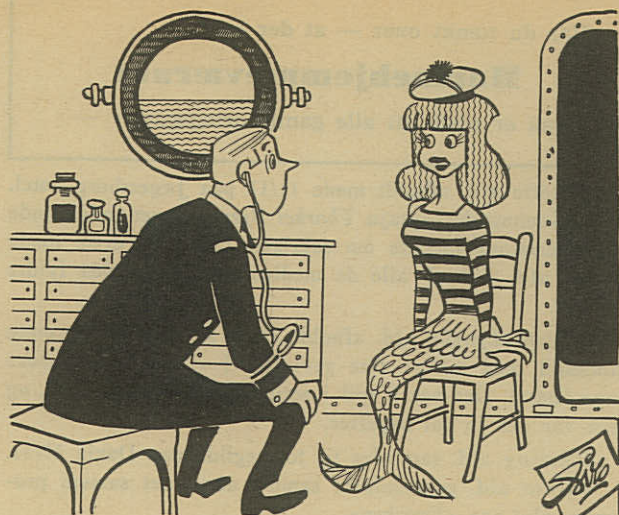
Viborg afd. mødtes 18/11 til Ulkeaften i forbindelse med torskegilde. Mange af kammeraterne havde ordet og berettede om deres oplevelser fra orlogstjeneste, det var en munter og fin aften.

Ved Aarhus afd.'s aarlige mannefest paa Marinekaserne Aarhus den 19/11 var det vpl. teolog *N. E. Eittrup*, der modtog afd.'s andet sølvbæger for 1964. I den vellykkede fest, der havde god tilslutning fra baade Marinestationens og Marineforeningens side var der to, der glædede Aarhus afd. med deres tilstedeværelse, nemlig — fra Aarhus by raadmand *Olaf P. Christensen* — og fra Marineforeningens distrikt X, vort hovedbestyrelsesmedlem, formand for Silkeborg afd., *Bøgh-Sørensen*.

Kerteminde afdelingens nye Marinestue.

Kerteminde afd. har flyttet sin Marinestue til Clausens Konditori og den 21/11 blev stuen indviet ved en skafning for medlemmerne. Hovedbestyrelsesmedlem, *E. Fylling*, formand for Odense afd. var mødt og bragte en hilsen sammen med et billede af Fregatten JYLLAND. Afd.sformanden, restauratør *Due Nielsen*, holdt indvielsestalen og ogsaa de mange tilstedeværende damer blev hyldet.

Fra det franske orlogsmaritime blad COLS BLEUS, der ogsaa er organ for de gamle franske orlogsgasters forening: »Les anciens Marins«, bringes dette lille muntre nyttaarsklip:

Der er pebet »Syge til doktoren —«, og herunder spørger den unge skibslæge: »— og hvorledes sover De saa?« og svaret er: »— Altid alene, doktor, altid alene —«

Randers afd.s damekomité afholdt pakkefest 21/11 til fordel for julefesten og der var god tilslutning til denne hyggelige familieaften. Der blev spillet lotteri om indleverede gaver, ligesom et par pragtfulde gevinster blev bortloddet ved amerikansk lotteri, der indkom ialt kr. 470,00.

Esbjerg afd. havde 26/11 en »Manneaften« med særdeles god tilslutning. Der blev serveret gule ærter med tilbehør og saa pandekager. Der herskede en ualmindelig god stemning ved bordet, ligesom det efterfølgende kammeratlige samvær havde megen lighed med »gamle dage«.

Morsø afd. afholdt ulkaften og stiftelsesfest 28/11. Der var det store kolde bord med de smaa lune retter, tilmelding var kun nødvendig for hovmesteren for at kunne vide, hvormange stole der skulle bruges. Thisted afd. var indbudt, og efter skafningen spillede skibssorkestret til dans paa dækket og overhornblæseren lovede at ville gøre sit bedste — bestyrelsen ogsaa ved at bestemme, at dansen var gratis.

Frederiksberg og Gentofte afd. mener at december maaned, nærmere bestemt den 2., er velegnet til det store og heldbringende andespil. Baade i Lindekroen og paa Jægersborg Hotel baskede baade høns, kyllinger, ænder og gæs paa præmielisterne og det første sted var der ogsaa rødvin at vinde. Der var god tilslutning begge steder til en fornøjelig og baade for deltagerne og for afdelingskassererne indbringende aften.

Odense afd.s medlemmer samledes til den traditionelle julespisning paa Trafikken 8/12.

Glostrup/Taastrup sluttede aaret med en hyggelig julestue den 3/12 i den lune kahyt, hvor man delikaterede sig med nogle gode ærter og ikke mindre gode æbleskiver.

Marineforeningens Skyttelav København afholdt juleskydning 8/12, efter skydningen var der præmieuddeling, kammeratligt samvær og skafning.

Københavns afd. afsluttede aaret 1964 med en julehyggeaften i restaurant Kongens Have for afdelingens medlemmer med damer. Som gæster deltog Marineforeningens næstformand *Maegaard* med frue, samt musikkorpsets dirigent, *Ole Stein*. Traditionen tro spistes: Gule ærter - pandekager. Sangpianisten *Charli Friis* underholdt aftenen igennem; der var julegavebytning, som vakte megen jubel og gav en lille forsmag paa julen. Afdelingen havde desuden arrangeret amerikansk lotteri. En rigtig hyggeaften for dem der var til stede.

Kongens Lyngby afd. samlede 15/12 sine medlemmer til den traditionelle »Julestue« i Marinestuen paa »Lottenborg«.

Esbjerg afd. afholdt 27/12 juletræsfest for medlemmer med børn. 103 festklædte børn deltog i festen, som fik et ualmindeligt smukt folrøb.

Randers afd. afholdt sammen med Maskinmestrenes forening en smuk julefest for medlemmerne med husstand den 28/12. Der var besøg af julenissen, godteuddeling og film, ligesom der senere blev danset.

Roskilde afd. afholdt sammen med Sjællandske Livregiments Soldaterforening den 27/12 en vellykket juletræsfest, der var ogsaa baade julenisse og godteposer samt dans om juletræet og senere alm. bal.

Viborg afd. afholdt juletræsfest 28/12, hvor formanden, *P. Vindum*, talte til de fremmødte 70 børn, som derefter legede med nissen og modtog dejlige godteposer. Senere viste afd.sformanden nogle gode film og festen sluttede med dans for baade børn og voksne.

Randers afd.s legatudvalg uddelte inden jul 24 legatportioner til enker samt syge og andre værdigt trængende kammerater.

Uddeling af Admiral Carstensens Mindebæger i Aalborg afd.s Marinestue. Fra venstre: Næstformd. *Red. Samuelson*, afd.sformand, medlem af Hovedbestyrelsen, *Arne Sørensen*, vpl. maskinmester *Ejvind Mortensen*, mindebægerets modtager, aarets fregatkaptajn, kølemontør *S. Hyltoft*.

Aarhus afd. afholdt 30/12 sin traditionelle julefest, som i aar var flyttet til vor nye marinestue paa »Søsporten«. Tilslutningen var overvældende — 72 børn med forældre og bekendte deltog, og trods visse begyndelsesvanskeligheder forløb festen særdeles vellykket. Den store tilslutning, 8 børn rigere end sidste aar paa »Royal« er maaske et vendepunkt, idet afd. siden den første julefest paa

»Royal« har haft vigende tilslutning, og dette var saaledes en afgørende årsag til anførte begyndelsesvanskeligheder.

Gentofte afd. indledte 6/1 det nye aar med et møde, hvor Marineforeningens landssekretær, fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg* holdt et interessant og levende foredrag om »Larsen fra 64« — en fyrskippers sælsomme oplevelser til vands og til lands — om en ganske enestaende mand med store nationale interesser, deltager i begge slesvigske krige o. m. m. Det meget fængslende foredrag havde samlet mange interesserede tilhørere.

Glostrup/Taastrup svømmede 7/1 sammen med en herlig nytårstorsk glad ind i det nye aar. Landssekretæren causerede om spisevaner og sundhedspleje i de gamle orlogsskibe m. v. Hygge og stemning som sædvanlig.

Kongens Lyngby lod 9/1 en god nytårstorsk vederfares al retfærdighed ved en udmærket kammeratskabsaften i Marinestuen.

Ringkøbing afd. afholdt 9/1 sin traditionelle nytårsfest, der begyndte med skafning, hvortil der var 62 deltagere, senere kom der endnu flere kammerater med deres damer til, da dansen begynde.

Københavns afd. klarede sig 13/1 gennem en fin forloren skildpadde og kunne derpaa lytte til Overfenrik *Røges* interessante beretning om sine oplevelser som sanitetsmand i Congo under FN. Der blev vist nogle pragtfulde billeder fra forskellige udflugter i det fremmedartede land og vi hørte om julen under tropesolen. Det var en meget vellykket aften. Til de, der agter at deltage i skafningen før mø-

derne, henstiller bestyrelsen om at tilmelde sig i tide, ellers er det svært for restaurationen at beregne kuvertantallet.

Odense afd. drog 19/1 med opvarmet rutebil til *Bogense* for at deltage i denne afdelings særdeles vellykkede torske-gilde — busturen blev tilmed betalt af afdelingen, men saa udgik ogsaa den ordinære kammeratskabsaften, der var fastsat til 12/1.

Sønderborg afd. mødte til vinterfest 30/1 paa hotel »Sønderborghus«.

Frederiksberg afd. samlede 31/1 til et hyggeligt frokost-møde i restaurant »La Ronde«.

Glostrup/Taastrup afd. afholdt *admiralforsamling* 4/2. Af formandens beretning fremgik bl. a. flg.: Medlemstal pr. 31/12 1964 139 (i 1963 138), formuen var paa godt 4000 kr. og mødedeltagelsen havde svinget mellem 28 og 30 (21 eller 22) og ret mange flere kan der heller ikke rummes til spisning i afdelingens lille hyggelige kahyt. Paa grund af manglende tid blev *Onsberg* som formand afløst af værkfører *Villy B. Christensen* efter i en lang aarrække paa mønster-værdig maade at have ledet denne udmærkede afdeling.

Randers afd.s Marinestue har hidtil haft til huse paa restaurant GUDENAA. Paa grund af ejerskifte og den deraf følgende ændring af lokalerne er Marinestuen nu flyttet til *P. Smeds Hotel i Burchesgade*, hvis indehaver, restauratør *P. Jensen* har givet stuen husly. Endnu er Marinestuen ikke færdigmonteret, men det tegner til at blive et hyggeligt samlingssted for medlemmerne og for andre med maritime interesser.

Dato _____

Bestillingsseddel paa Marineforeningens glas

Kgl. Hofleverandør
Oluf Brønnum & Co.
Holbergsgade 8, København K.
(telefon MInerva 8750)

bedes pr. efterkrav sende _____ stk.

Marineforeningsglas a kr. 7,75

i æske med _____ stk.

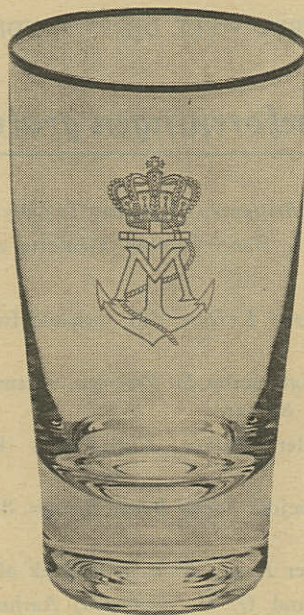
(æskerne kan rumme fra 1 til 12 glas)

Navn: _____

Adresse: _____

(Skriv tydeligt — helst blokbogstaver)

Marineforeningens glas

(Model 1964)

Aalborg afd.s mangeårige medlem, kgl. fuldmægtig *Laue Holm*, afgik 18/11 ved døden. I en lang aarrække var han en sikker mand ved Sendemandsmøderne, og med ham er en kendt skikkelse indenfor Marineforeningen gaaet bort.

Gentofte afd.s medlem, købmand *M. Salbo*, Charlottenlund, er afgaaet ved døden.

Esbjerg afd.s mangeårige medlem, skibsfører i D.F.D.S. *Arnold P. Jensen*, døde 20/11 umiddelbart før han skulle gaa paa pension. Under krigen sejlede han udenfor spærringen, og tiden her havde slidt ham op, men han glædede sig til nu at komme i land. Kaptajn Jensen var højt dekoreret for sine farefulde sejlads under krigen. Marineforeningens flag blev sænket over hans grav som en sidste hilsen.

Viborg afd.s medstifter, formand fra 1942 til 1948 og afd.s eneste æresmedlem, restauratør *John Christensen*, afgik 2/12 ved døden, og derved har afd. mistet en god kammerat, der gik meget ind for Marineforeningen.

Esbjerg afd.s medstifter, havnefoged *P. Ingor Nielsen*, gik 8/12 bort i en alder af 77 aar. En trofast kammerat, et stille og beskedent menneske, dygtig og afholdt, er det minde havnefoged Nielsen efterlader sig, og ved hans begravelse vist ham den sidste ære, da afd.s smukke flag blev sænket over graven.

Københavns afd. har ved lokomotivfører *H. O. Jensens* død 17/12 mistet et medlem, der blev indmeldt ved afd.s stiftelse 1/5 1914. Han mødte flittigt og trofast til møderne og bar siden jubilæet 50-aars emblemet. Efter en svær sygdom var han atter mødt frem igen, men desværre kun saa kort — det var en kammerat, som vil blive savnet i kredsen.

Hals afd.s medlem, fiskeskipper og baadformand i Redningsvæsenet *Lars Sørensen*, Dm., døde 20/1 84 aar gammel og blev begravet 26/1 med fuld honnør, flag og æresvagt.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Marineforeningen gratulerer

1964

- 16/12 *Charles Christensen*, Kongens Lyngby afd., 70 aar.
29/12 Fuldmægtig *Henri Hansen*, Gentofte afd., 70 aar.

1965

- 3/1 Maskinmester *L. Dørr*, tidl. formand for Aarhus afd., 70 aar.
6/1 Blikkenslagermester *Fr. Petersen*, æresmedlem af Holbæk afd., 80 aar.
10/1 Fiskehandler *Arthur Christensen*, Randers afd., 60 aar.
16/1 Maskinarbejder *Svend Baæø Baagar*, Svendborg afd., 60 aar.
17/1 Værkmester *Henry Nielsen*, Holbæk afd., 50 aar.
20/1 Lodsformand *O. G. Andersen*, Aarhus afd.s æresmedlem, 75 aar.
24/1 Havnefoged *Niels Bergmann*, Hals afd., 50 aar.
25/1 Optiker *Scheel Poulsen*, Randers afd., 70 aar.
30/1 *E. R. Riisgaard*, Glostrup/Taastrup afd., 65 aar.

- 2/2 Fiskeskipper *Hans Johansen*, Svendborg afd., 70 aar.
4/2 Fisker *Peder Nielsen*, Ringkjøbing afd., 65 aar.
10/2 Skræddermester *M. Larsen*, Københavns afd., 70 aar.
17/2 Brødrene bager *Erik* og maskinarbejder *Kåi Ditlev*, Aarhus afd., 50 aar.
19/2 Barbermester *A. M. Hansen*, Struer afd., 65 aar.
21/2 Kommunaldirektør *J. Andresen*, Glostrup/Taastrup afd., 70 aar.
24/2 Skibsfører *Karl Johannes Hansen*, Lundeberg, Svendborg afd., 70 aar.
26/2 Strandfoged *Axel Sørensen*, Hals afd., 50 aar.
26/2 Lokomotivfører *C. K. Christensen*, Struer afd., 80 aar.
2/3 Lokomotivfører *G. Raarup*, Aarhus afd., 80 aar.
9/3 Skibsfører *M. Husfeldt*, Svendborg afd., 60 aar.
15/3 Værkfører *Chr. Secher*, Glostrup/Taastrup afd., 70 aar.
17/3 Røgeriejer *C. Worm Mortensen*, Svendborg afd., 60 aar.
18/3 Konfekturhandler *Fr. Th. Frederiksen*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
19/3 Mekaniker *C. W. Christensen*, Nordre Havn, Svendborg afd., 70 aar.
26/3 Skibsmægler *Aa. Andersen*, Struer afd., 75 aar.
28/3 Fuldmægtig *P. H. Hollenbo*, Aarhus afd., 50 aar.
30/3 Overportør *Rs. C. Rasmussen*, Holbæk afd., 75 aar.
5/4 Maskinmester *Axel V. Nielsen*, Frederiksberg afd., 75 aar.
5/4 Maskinmester *C. Frode Hansen*, Aarhus afd., 65 aar.
10/4 Skibsreder *Svend Pedersen*, Svendborg afd., 50 aar.
21/4 Sejlmagermester *K. Rønne Mortensen*, Randers afd., 50 aar.
29/4 Ølkusk *Arne Petersen*, Svendborg afd., 50 aar.
30/4 Brandmand *Palle Bay Johansen*, Aarhus afd., 50 aar.
12/5 Bandagist *S. E. Fischer*, Aarhus afd., 75 aar.
16/5 Lagerarbejder *Jens Engelhard Carlsen*, Randers afd., 65 aar.

PS. Interessen for rubrikken: »Marineforeningen gratulerer —« tiltager stadig, men meddelelserne hertil skal komme fra afdelingerne eller enkeltmedlemmer, mange afdelinger sender saaledes fødselsdagslister forud ind for halve eller hele aar, hvad man er velkommen til.

Det ville dog lette redaktionen meget, dersom disse oplysninger blev fremsat i samme rækkefølge, som de trykkes (se ovenfor): 1) dato, f. eks. 2/4 — ikke 2. april, 2) vedkommendes stilling, 3) navn, 4) afdeling (evt. formand, æresmedlem o. l.) og 5) det runde tal — og disse er: 50 - 60 - 65 - 70 - 75 - 80 - 85 - 90 o.s.v. — Guld- og sølvbryllupper samt andre familiefester er der desværre ikke plads til, saadan som fødselsdagskalenderen vokser. *Red.*

Nye flag

Tre nye flag hejstes den 2/12 1964 for første gang foran FN's hovedkvarter i New York, nemlig *Malawis*, *Maltas* og *Zambias*. Disse tre lande var dagen før blevet indvalgt som FN's medlemsstater nr. 113, 114 og 115.

Malawis flag har tre vandrette felter: sort, rødt og grønt. I midten af det sorte felt findes en opgaaende sol i orange. Sort repræsenterer Afrikas folk, den stigende sol det gryende haab og hele kontinentets frihed, rødt symboliserer de

afrikanske frihedsmartyrers blod og grønt Malawis evigt grønne natur.

Maltas nationale symbol bestaar af to lige store lodrette felter i hvidt og rødt. I den øverste venstre sjettedel af det hvide felt afbildes i sølv med guldkanter det Georgkors, som kong George VI af Storbritannien skænkede Malta i 1942 som anerkendelse af det maltesiske folks tappehed under den anden verdenskrig. Rødt og hvidt er Maltas traditionelle farver. De blev givet øen af den normanniske greve Roger I, der besatte Malta i 1090.

Malta, den gamle Johanitterordens faste borg i Middelhavet, havde i ældre tider et andet flag, der mindede en del om Dannebrogflaget. Det var et rødt-hvidt ligedelt korsflag og for at undgåa forveksling førte danske middelhavsfarere Kongens gyldne navnechiffer midt i korset i det danske flag. Danmark betalte nemlig gennem en lang aarrække en aarlig tribut til Barbareskstatene i Nordafrika for fri og uhindret besejling af Middelhavet. Dette danske flag med Kongens navnechiffer, som ses paa mange gamle skibsbilleder, blev dog misbrugt af mange skippere, der enten ikke længere eller overhovedet ikke havde befaret Middelhavet, og bestemmelsen om navnechifferet i koffardiflaget af 1804 blev ophævet i 1867 — dels havde Danmark sluttet en varig fred med Barbareskstatene, dels var Malta kommet under britisk overherredømme og fik nu et flag med et særligt vaaben i unionsflaget og i *Blue Ensign* (Statstjenesteflaget), men dette flag er nu afløst af det ovenfor beskrevne.

Zambias flag bestaar af et grønt felt. I den nederste del findes et parti med tre lodrette baand i rødt, sort og orange. Midt over dette ses en orangefarvet flyvende fiskeørn. Rødt symboliserer frihedsbestræbelserne, sort Zambias folk, orange landets mineralrigdomme og grønt dets naturrigdomme. Den flyvende fugl er et symbol paa Zambias frihed og evne til at hæve sig over landets problemer.

Bog anmeldelser

Marinens Bibliotek 1765—1965

I smukt udstyr forelaa ved Marinens Biblioteks jubilæum den 3/1 1965 en af Kommandørkaptajn J. Teisen udarbejdet historisk redegørelse for bibliotekets virksomhed, personel m m. gennem de to århundreder. Bogen, der er udstyret med smukke og interessante illustrationer, fastslaaer det maritime biblioteks stilling som et betydningsfuldt specialbibliotek blandt vore videnskabelige bogsamlinger, og det er værd at bemærke sig, at MAB gennem folkebibliotekerne samt ved direkte udlaan staar aabent for alle interesserede.

G. Honnens de Lichtenberg: LARSEN FRA 64. (Marinehistorisk Selskabs skrift nr. 8. — Ejnar Munksgaard. — Kr. 15,-).

En af de sidste dage i hundreåret for vor sidste kamp for Sønderjylland udsendtes dette skrift, der er en beretning om en god, dansk mand, *Peter Johan Larssen*, der — skønt løjtnant og kanonbaadschef i aarene 1848—50 — af fædrelandskærlighed meldte sig som frivillig artillerist i Arméen 1864 for at faa lov til at forsvare sit land, da Søværnet dengang ikke mente at have brug for ham. Skønt saaledes *landsoldat* kom størstedelen af hans krigsdeltagelse i 1864 dog til at foregaa paa eller ved søen — dels ved Minetjenesten i Alssund og dels i Aarøes Strejfcorps.

Skriftet, der for en stor del er baseret paa hans egne optegnelser, omfatter hele hans begivenhedsrige liv, men omhandler dog — foruden aaret 1864 — især hans deltagelse i Krigen 1848—50, hans tid som fyrskibsfører i Læsø Rende og Drogden og endelig hans interesse for sejlsport, der gjorde ham til medstifter af *Kongelig Dansk Yachtclub*.

Det, der navnlig gør hans optegnelser interessante, er de mange iagttagelser, detaljer og glimt af livet, som det dengang levedes i krig og fred — og maaske ikke mindst det smukke billede de tegner af beretterens personlighed og hans kærlighed til sit land.

Med aabent sind og med realistisk syn paa krigsførelsen, men ogsaa med et vaagent og nu og da kritisk blik, deltaget *P. J. Larssen* i begivenhederne og tager initiativet, hvor det er ham muligt og hvor hans beskedne stilling tillader det.

Det tjener skriftets forfatter til ære, at han gennem adskillige aars ihærdigt arbejde har fremskaffet, sorteret, kontrolleret og kritisk udvalgt dette stof, som han nu her paa saa smuk en maade og i overskuelig form har fremlagt for offentligheden.

R. Steen Steensen.

Søfartens Bibliotek

har udsendt sin aarsberetning for 1963/64. Biblioteket sender bøger til alle danske handelsskibe samt til Søværnets skibe og andre statsskibe. Ialt 31.128 bind er ombord, og i en statistik, der er udført paa basis af laanetallene fra 203 skibe, viser, at der i disse har været næsten 58.000 udlaan. Biblioteket har netop i sommer fejret sit 25-aars jubilæum, og til et oprettet jubilæumsfond modtages stadig bidrag. Samtidig udsendtes et jubilæumsskrift redigeret af kontorchef *Kaj Lund*.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Tegigaardshaven . Tlf. 1986

Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus

Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

Med denne grimasse
ku' hans ansigt ikke passe
til Marineforeningens glas

BORNHOLM**Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. Haagensen
 JUVELER, GULDSMED & GRAVØR
 St. Torv 8 - Telf. 270

ESBJERG

Claus Sørensen
 Esbjerg

H. J. Christensen & Søn
 VAADBINDERI OG TOVTØRRERI
 ESBJERG

»Hotel Spangsberg«
 Mødested for marineforeningens
 medlemmer
 ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen
 Skibsbyggeri
 ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN

ELECTRA ¹/_s
 Elektroinstallatørfirma
 Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard
 Kolonial & skibshandel
 Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN
 Teknisk maskinforretning
 SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900

Einer Sørensen
 STEVEDORE
 Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET
SVENDBORG
 SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen
 & Kryger INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aens Vaadbinderi
 Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen

Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET
 N. A. CHRISTENSEN & CO.
 Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“
 RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**Aut. installatør Tlf 41345
Skibradio, sendere og pejleanlægSejl, flag og presenninger
Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen Tlf. 41423

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

^A/_s Vejle Mælkekompagni
 Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
 Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., ekspeditionstid
 daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.
 Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDELM AF
 FORENINGEN AF DANSKE
 UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

